

Pohjois-Kymenlaaksossa sijaitsevan

Verlan seudun kyläsuunnitelma 2010

Seuratalon kunnostaminen on yksi vuoden 2010 suuria haasteita.

Verlan seudun kyläyhdistys ry. on tehnyt kyläsuunnitelman vuonna 2005 Bircaterra ky:n tukimateriaalin avulla. Työskentelyä on ohjannut Leena Borg ja hanketta on rahoittanut Pohjois-Kymen Kasvu ry. Suunnitelma on päivitetty vuosina 2006, 2007, 2008, 2009 ja 2010.

1. Suunnitelman tarve

Kyläsuunnitelmaa tarvitaan ohjaamaan kylän tulevaa kehittämistä. Se on kyläläisten oma julkilausuma siitä, missä nyt ollaan ja mihin halutaan mennä, ja se on tehty kyläläisiltä kyläkyselyn ja kyläkokouksien avulla saatujen tietojen perusteella. Kyläsuunnitelman avulla kylä voi neuvotella kunnan ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa eri toimenpiteiden tarpeellisuudesta ja toteuttamisesta. Esimerkiksi Jaalan kunnassa tehtiin kylien kyläsuunnitelmien pohjalta Jaalan kyläohjelma. Lisäksi esimerkiksi EU-rahoituskanavat vaativat rahoitushakemuksen liitteeksi kyläsuunnitelman, joka on tehty kyläläisten yhteistyönä.

Vuonna 2005 valmistunutta kyläsuunnitelmaa päivitetään vuosittain kyläyhdistyksen vuosikokouksen yhteydessä, joten kaikki kyläläiset voivat myös jatkossa olla mukana tekemässä kyläsuunnitelmaa. Vuonna 2009 on tarkoitus myös toteuttaa kyläasioita koskeva kysely esimerkiksi kesätorin yhteydessä. Kyläsuunnitelma on luettavissa verkossa Verlan kylän sivuilla. Suunnitelmasta tiedotetaan seudun vakituksille ja vapaa-ajan asukkaille ja muille toimijoille esim. sähköpostilistan kautta.

2. Toteutetut toimenpiteet ja muutokset tilanteessa vuosien 2005-2009 aikana sekä tavoitteet tulevalle:

Jaala, Valkeala, Kouvola, Kuusankoski, Anjalankoski ja Elimäki muodostivat yhden Kouvolan kunnan vuoden 2009 alusta. Verlan kannalta tämä tarkoittaa, että kahden kunnan sijasta aluetta hallinnoi vain yksi kunta, joka huolehtii kunnallistekniikasta, jätehuollosta, palveluista ym. Kylille on perustettu yhteinen neuvottelukunta, johon myös Verlan seudun edustaja osallistuu.

Uudessa suurkunnassa kylätoiminnasta vastaa maaseutuyksikkö. Lisäksi Jaalassa perustettiin oma säätiö kehittämään ja turvaamaan entisen Jaalan kunnan alueen toimintaa. Jaalalla, Elimäellä ja Valkealalla on myös yhteinen säätiö maaseudun kehittämistä varten. Mm. Valkealan kylät ry, Kymenlaakson Kylät ry ja Pohjois-Kymen Kasvu ry. toimivat edelleen.

Asuminen ja yhdyskuntatekniikka:

Verla on mukana Servilla / Oma kylä – kehittämishankkeessa, joka tähtää kylän kehittämiseen ja uusien asukkaiden saamiseen kylälle. Verlan seudulla toimii oma tonttiasiamies. Seutu esitellään myös internetiin tehdyssä Kouvolan seudun muuttajaportalissa osoitteessa <http://www.kouvolanseudulle.fi/>

Verlan kylän keskustassa on tehty vesi- ja viemäritöitä, jotta kiinteistöt voivat helpommin liittyä kunnalliseen verkkoon. Kylän keskustaan tarvitaan vielä vesipiste veden hakuun. Mattojenpesupaikka vesiviemärointineen olisi tarpeen. Nisuksen talouksien tarve, halukkuus ja mahdollisuudet liittyä kunnallistekniikkaan tai perustaa vesiosuuskunta tulee selvittää.

Yhdyskuntatekniikan ja asumisen osalta suotavaa olisi lisäksi tievalaistuksen lisääminen ja parantaminen maisemaan sopivalla tavalla ja sekä vakituisten että vapaa-ajan asukkaiden tarpeiden huomioiminen. Veneenlaskupaikkaa tulee parantaa ja kylän asioimislaituri uusia.

Kaakkois-Suomen tiepiiri on tehnyt Verlan tieympäristön kohentamisen tarveselvityksen, jossa tutkittiin mm. mahdollisuutta muuttaa tehdasmuseon turistiliikenne kulkemaan kylään Valkealan puolelta ja siirtää pysäköintialue samoin Jaalan puolelta Valkealan puolelle nk. Lipun notkoon. Suunnitelman yhteydessä tarvitaan myös kaavamuuotos. Kaavamuuotoksen yhteydessä on huomioitava kylän maisema, asiointiliikenteen tarvitsemat pysäköintipaikat, liikenneturvallisuus, veneliikenteen tarpeet sekä kesätorin sijainti.

Verlan kylä osallistui kesällä 2007 kyselyyn maaseudun turvallisuudesta ja siten seudun turvallisuussuunnitelman kehittämiseen. Maaseudun erityisluonteeseen turvallisuusasioissa (esim. liikenne, hälytysajoneuvojen nopean paikalle tulon edellytykset jne.) tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Palvelut:

Uuden Kouvolan kunnan tulee taata kunnallisten palvelujen saanti myös Verlan seudulla. Kunnat palvelut ovat kilometrien päässä, tarvitaan myös kuljetuksia ja/tai julkisia liikenneyhteyksiä niiden äärelle. Kunnan toivotaan edistävän myös muuta yritys- ja palvelutoimintaa myös kunnan reuna-alueilla.

Verlan kyläkauppa on sulkenut ovensa talveksi. Kylälle on erittäin tärkeää, että kauppa toimii kuitenkin edelleen keväästä syksyyn.

Wanha Kievari Werla on lopettanut toimintansa, mikä on erittäin valitettavaa. Ravintolatoiminnan toivotaan käynnistyvän uudelleen, sillä kievari on ollut monipuolinen toimija Verlassa. Ravintolassa on ollut tarjolla ruuan ja juoman lisäksi mm. asiakaspäät ja internetyhteys. Myös Amican ravintola Patruunan Pytingissä on lopettanut toimintansa.

Museokahvio on vaihtanut omistajaa ja uusi Myllykahvio on osallistunut aktiivisesti kylän tapahtumien järjestämiseen. Myllykahviossa on ollut langaton verkkoyhteys asiakkaiden kannettaville tietokoneille, mutta myös jonkinlainen yleinen asiakaspäät tarvittaisiin kylälle.

Ruukkikylän yrittäjät ovat jatkaneet toimintaansa ja yhteistyötä jatketaan heidän kanssaan (esim. Verla-päivä, Verlan laskiainen).

Hyötis -jätteiden kierrätyspiste on siirtynyt Verlan sahan tienhaaraan.

Matkailu:

Maailmanperintökohde Verlan hallintoa on uudistettu ja se on saanut mm. uuden intendentin vuonna 2008. Yhteistyö maailmanperintökohteen kanssa on jatkunut ja laajentunut mm. yhteisten tapahtumien ja Seuratalon kunnostamisen merkeissä. Kouvolan kaupunki on tapahtumanjärjestäjänä tuonut kylään uuden tapahtuman elokuun alkuun, kun vuonna 2009 järjestettiin ensimmäistä kertaa Verlan aika -tapahtuma.

Kalliomaalausten saavutettavuutta tulee parantaa. Katselupaikalle tarvitaan välttämättä kaiteet, jotta sitä voidaan turvallisesti käyttää.

Verlan lomakylä toimii nykyisin Verlan tehdasmuseon alaisuudessa. Lomakylän toiminta on Verlan seudulle tärkeää ja sen toivotaan jatkuvan monipuolisesti sekä kehittyvän

ympärivuotiseen suuntaan. Talvikauden tapahtumana aloitti onnistuneesti Verlan laskiainen eri tahojen yhteistyönä helmikuussa 2010. Selänpään kyläyhdistyksen kanssa on kevättalvesta 2009 lähtien järjestetty yhteinen kylmän veden / avantosauna paikallisille ihmisille lomakylän saunalla.

Verlan seudulla toimii myös muita matkailualan yrityksiä kuten Lampila Golf sekä Viiniverla Oy, joiden toiminta virkistää seutua.

Verlan maailmanperintökohteen ja Verlan kylän omien sivujen lisäksi esimerkiksi Kymenlaakson kylien, Kouvolan kunnan ja Jaalan kehitys ry:n luomilla sivuilla esitellään Verlan seudun kyliä ja niiden toimintaa ja/tai matkailutarjontaa. Verlan seudun kyläyhdistyksen alueen nähtävyyksille on saatu myös tienviittoja.

Verlan seudun kyläyhdistys ry:n Verlan seudun opas on jaettu seudun vakituisille asukkaille postilaatikoihin vuonna 2006 ja vuonna 2007 ja 2008 kesäasukkaat ovat saaneet sitä Verlan kesätorilta. Opas on luettavissa myös verkossa osoitteessa <http://www.valkealankylat.fi/vakylat/verla/Verlan%20opas.pdf>

Ulkoilu ja liikunta:

Verlan seudun kyläyhdistys ry, Werlan Kiri ry. ja Jaalan Jaloiset ry. ovat kunnostaneet uimarannan Koulunlahdelle Levonkallion juurelle ja Verlan seudun kyläyhdistys on lunastanut alueen tontin kunnalta omakseen vuonna 2008. Ranta on ristitty Levonrannaksi ja se toimii samalla melontasatamana ja kyläläisten venerantana. Rannassa on grillikatos ja sinne tarvitaan vielä huoltorakennus, johon saadaan puuliiteri, kompostikäymälä sekä varastotila. Levonrannan läheisyyteen tarvitaan myös pysäköintitilaa. Selänpään kyläyhdistys on kunnostanut Saanjärven Torpanlahdelle uimarannan.

Repovedeltä on merkitty patikkareitti Verlaan. Reittiä tulisi kehittää eteenpäin ”polkumaisemmaksi”, jolloin siitä tulee kutsuvampi. Pyörylänmäelle on raivattu polku ja lisää ulkoilureittejä etsitään. Sopiva reitti kulkisi Levonrannasta Jaalan myllylle. Reitistä voisi olla liityntäpolkuja Verlan keskustaan, Sonnanjärvelle, Nisukseen, Pyörylään sekä Pahasaareen. Talvisin reitti toimisi latupohjana. Retkireiteistä ja latupohjista tarvitaan sopimukset maanomistajien kanssa. Reittien ylläpidosta, kuten merkintöjen huollosta ja pienraivauksesta sekä latujen teosta tulee tehdä selkeät sopimukset ja vastuunjako.

Melontareittejä tulisi edelleen kehittää ja vanhaa reitistöä tehdä tunnetuksi tekemällä reittikarttoja, merkitsemällä rantautumispaikat ja kunnostamalla koskien ohituspolut (mm. reitti Lintukymi – Verla – Suolajärvi - Jukajärvi - Jaalan mylly – Lintukymi).

Kunnan uimahalliretkikuljetusten on pyydetty hakevan kyläläisiä myös Verlasta. Kokkokallion lenkki on raivattu luontopolkua varten. Reitti maantieltä hiidenkirnulle on merkitty. Pajulahdenniemeen on rakennettu portaat ja Pyörylän maitokoppi on kunnostettu.

Urheilu- ja voimisteluseura Werlan Kiri toimii edelleen Verlanseudulla ja paikalliset yhdistykset jatkavat yhteistyötä.

Yhdistys- ja yhteistoiminta:

Alueen toimijoiden yhteistyötä sekä keskinäistä tiedonkulkua tulee kehittää edelleen. Verlan seurantaryhmää tai sitä vastaavan elintä tarvitaan myös uudessa suurkunnassa. Verlan

kyläläisille tarvitaan edustus tai vähintään yhteys myös Verlan maailmanperintökohteen hoitokuntaan. Alueen aktiivisimpien toimijoiden kuten Verlan maailmanperintökohteen toimijoiden kanssa pidetään edelleen myös omia tapaamisia esim. seuratalon kunnostuksen ja yhteisten tapahtumien suunnittelun yhteydessä.

Kylällä järjestetään lukuisia tapahtumia vuoden aikana. Suurin osa tapahtumista sijoittuu kesäaikaan, jolloin kylä on vilkkaimmillaan ja ne ovat yleensä avoimia myös nk. suurelle yleisölle (esim. Verla laulaa ja soi, Verla-päivä, Verlan aika), mutta myös seudun kyläläisten ja seudun vapaa-ajan asukkaiden omia tapahtumia (esim. makkaranpaistoa, lettukestejä, retkiä, opintopiirejä kuten Kyläkonttoorilla kokoontunut Raamatun lukupiiri) tarvitaan.

Harrastusmahdollisuuksia sekä tapahtumia järjestetään kyläläisille myös kevät-, syys- ja talviaikaan silloin tällöin. Joulumyyjäisistä voisi kehittää laajemman joulumarkkinatapahtuman yhteistyöllä muiden toimijoiden kanssa. Tapahtumien järjestämisessä kannattaa huomioida myös muut alueen kylät kuin Verla.

Seuratalon kunnostamiseksi on aloitettu yhteinen hanke Werlan Kirin kanssa kevättalvella 2009. Verlan maailmanperintökohteen kanssa on tehty talon pitkäaikainen käyttösopimus. Seuratalon kunnostaminen on tärkeää kylän yhdistyselämälle. Samalla talon toimintaa kehitetään monipuolisemmaksi ja kerätään ideoita ja valmistaudutaan talon käyttöönottoon talvella 2010-2011.

Nk. Raamiriihen tanssilattia on purettu ja saharakennuksen käyttömahdollisuuksista ei ole varmuutta enää kesän 2010 jälkeen. Kesätori jatkaa kuitenkin toimintaansa jossain muussa paikassa. Kyläkonttoori Werlan kyläkaupan rakennuksen yläkerrassa on edelleen kyläyhdistyksen käytössä kokouksia ym. varten.

Verlan kummikylän Suomenlinnan kanssa on viritetty uudelleen yhteyksiä. Keväällä 2008 suomenlinnalaiset olivat retkellä Verlassa ja syksyllä 2009 toteutettiin retki Verlasta Suomenlinnaan.

Tiedottaminen:

Kaikilta seudun toimijoilta ja taustavaikuttajilta (mm. kunta, yhdistykset, yrittäjät, Verlan Maailmanperintökohde, Museovirasto ym.) odotetaan aktiivista tiedottamista.

Seudulla luettavia lehtiä ovat mm. Kouvolan Sanomat, Kotiseutulehti Jaalalainen, Valkealan Sanomat, Iitinseutu, Pk-lehti ja Vartti Kouvola. Kymenlaakson radio kertoo myös alueen asioista. Kerran vuodessa ilmestyvästä Jaala Tänään -lehdestä löytyvät helposti Jaalan palvelut ja muut tärkeät tiedot. UPM-Kymmenen Verlan Sanomat ei ikävä kyllä ole ilmestynyt enää.

Seudulla on lukuisia ilmoitustauluja: Nisuksessa, Verlassa, Pyörylässä, Pahasaarella, Palojärvellä, Lammin sillalla ja Jukajärventien risteyksessä.

Verlan seudun sähköpostilistalla voivat ilmoittaa tapahtumistaan seudun yhdistysten lisäksi myös yrittäjät ja muut toimijat. Listalle voi liittyä lähettämällä postia osoitteeseen verlanseudunkylayhdistys-owner@yahoo.com.

Verlan kylän internet-sivut löytyvät Valkealan kylien sivustolta osoitteesta <http://www.valkealankylat.fi/vakylat/verla/verla.htm> Kouvolan kunnalla sekä Verlan Maailmanperintökohteella ja lukuisilla seudun yrittäjillä on omat verkkosivunsa. Tapahtumatiedotusta löytyy myös Kouvolan kaupungin sivuilta, Pohjois-Kymen Kasvun tiedotteista, Valkealan kylien sivuilta sekä Jaalan infosivuilta.

3. Kylän kehittämistavoitteet ja toimenpiteet 2010

Kylän tärkeimmät kehittämistavoitteet	Toimenpiteet
<p>1. Väestö ja asuminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - uusien asukkaiden houkuttelu - vanhojen asukkaiden viihtyvyys <p>2. Elinkeinot ja palvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> - palvelujen säilyttäminen kylässä: kauppa ja ravintolat - kunnan palvelujen säilyminen ja asiointi oman kylän ulkopuolella: julkisen liikenteen ja asiointiliikenteen säilyminen - Verlan lomakylän ja maailmanperintökohteen monipuolinen toiminta - kalliomaalauksen saavutettavuus - palvelujen saavutettavuus Verlassa <p>3. Yhdyskuntatekniikka</p> <ul style="list-style-type: none"> - liikenneturvallisuuden kehittäminen - katuvalaistusta lisää sekä vesihuollon (esim. vesipiste) kehittäminen ja matonpesupaikan tarve 	<p>1. Väestö ja asuminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Servilla / Oma kylä elinkeinojen kehittämishanke - Kouvolan seudun muuttajaportaali ja tonttipankit sekä tonttiasiamies - tyhjiä talojen omistajien aktivointi - loma-asuntojen vuokraustoiminta - osallistuminen ja kuulluksi tuleminen tehokkaan tiedottamisen ja eri tahojen kuten kylien neuvottelukunnan kautta - tavoitteena osallisuus Verlan maailmanperintökohteen hoitokuntaan - mukavat tapahtumat, naapuriapu <p>2. Elinkeinot ja palvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> -toiminnan tukeminen, uusien yrittäjien etsiminen erityisesti ravintolalle - asian ajaminen kunnassa - yhteys UPM-Kymmeneeseen, toiminnan tukeminen ja yhteistyö - yhteys Museovirastoon -asioimislaiturin uusiminen <p>3. Yhdyskuntatekniikka</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verlan tieympäristön kohentamisen tarveselvitys ja kaavamuuotos - kevyen liikenteen huomioiminen -yhteydet kuntaan, matonpesupaikan suunnittelu käynnistetty - selvitetään Nisuksen talouksien halukkuus ja mahdollisuudet liittyä kunnalliseen vesi- ja viemärijärjestelmään

<p>4. Ympäristö ja ulkoilu - kylämaiseman kehittäminen</p> <p>- uima- ja venerantojen sekä veneenlaskupaikkojen luominen ja kehittäminen</p> <p>- ulkoilu- ja liikuntamahdollisuuksien kehittäminen</p> <p>- veneilyreitti Repovedeltä Verlaan</p> <p>5. Yhdistys- ja yhteistoiminta - tiedottamisen kehittäminen ja yhteistyön lisääminen eri tahojen välillä</p> <p>- yhteenkuuluvuuden tunteen säilyttäminen ja lisääminen</p> <p>- kokoontumispaikat</p>	<p>tai perustaa vesiosuuskunta</p> <p>4. Ympäristö ja ulkoilu - Verlassa tieympäristön kohentamisen tarveselvitys ratkaisee esim. pysäköinti-alueen ongelman - muissa kylissä maisemasuunnitelmia tai kartoitusta</p> <p>- Levonranta sekä muut olemassa olevat paikat esim. Torpanlahden ranta ja Pajulahdenniemi - yhteistyö lomakylän ja kalastusosuuskuntien kanssa</p> <p>- ulkoilureittien kunnossapito, kehittäminen, raivaus, merkitseminen, tiedotus. Levonrannan kehittäminen, nuotiopaikat ym. - sopimukset maanomistajien kanssa, ylläpitosopimukset, yhteydet kuntaan - Sotakivelle viitta ja Rajakiven ympäristön raivaus - yhteistyö lomakylän kanssa</p> <p>- yhteistyö asian ajamisessa</p> <p>5. Yhdistys- ja yhteistoiminta - yhteiset tapaamiset Verlan seudun eri toimijoiden välillä, seurantaryhmän tms. elimen toiminnan kehittäminen - kyläläisten edustus Verlan maailmanperintökohteen hoitokuntaan - sähköpostin ja internetin tehokas hyödyntäminen - ilmoitustaulujen huolto kaikissa kylissä - Jaala tänään –lehden, Verlan Sanomien ja paikallislehtien hyödyntäminen</p> <p>- vakinaisten ja kesäasukkaiden tapaamiset ja kylän omat tapahtumat kaikille avoimien tapahtumien rinnalla - kesätori</p> <p>- Seuratalon kunnostaminen ja sen toiminnan kehittäminen - kesätorille sopiva paikka - kyläkonttoori - muiden paikkojen hyödyntäminen esim. Viiniverla ja Verlan entinen kansakoulu</p>
--	---

4. Yhteystiedot

Kyläsuunnitelmaan liittyvissä asioissa voi ottaa yhteyttä Verlan seudun kyläyhdistyksen johtokuntaan. Kulloistenkin toimijoiden yhteystiedot löytyvät esim. yllä mainituilta kylän internetsivuilta sekä ilmoitustauluilta ja Jaala tänään -lehestä. Sähköpostitse voit ottaa yhteyttä myös lähettämällä postia osoitteeseen kylayhdistysjohtokunta-owner@yahogroups.com.